

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра виконавського мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи композиції та аранжування

Освітня програма Музичне мистецтво

Спеціальність 025 Музичне мистецтво

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “28” серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Організація навчання курсу
5. Система оцінювання курсу
6. Політика курсу
7. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи композиції та імпровізації
Викладач (-і)	Єднак С.Б.
Контактний телефон викладача	0667029892
E-mail викладача	zam_art@ukr.net
Формат дисципліни	індивідуальні заняття
Обсяг дисципліни	90 годин, 3 кредити ЕКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	Не передбачено дистанційного навчання
Консультації	Кожна п'ятниця з 10.00 до 14.00 год.

2. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна „*Основи композиції та аранжування*” відноситься до комплексу дисциплін професійно-практичної підготовки. Вона відповідає фаховому зацікавленню студента, вибору ним сфери подальшої професійної діяльності, до якої природним чином схиляє його попередня ланка навчання (школа, училище, коледж), а також природне музичне обдаровання.

Опанування спеціальності, котру студент всебічно і поетапно вдосконалює під час навчання у вузі, визначає майбутню фахову реалізацію випускника вищого навчального закладу. Воно допомагає йому здійснити свій особистий внесок у розвиток вітчизняної музичної культури і брати активну участь в духовному житті оточуючого соціуму. Саме ці аспекти навчальної дисципліни „*Основи композиції та імпровізації*” є головуючими і першочерговими у плані виховання сучасного українського студентства – як повсякчас затребуваного і повноцінно реалізованого в духовній і культурній сфері суспільства.

3. Мета та цілі курсу

- ознайомити студентів з принципами композиторської творчості;
- заложити теоретичні основи в області музичної композиції;
- розвинути внутрішній слух, мелодико-гармонійне мислення, почуття ритму;
- привити студентам навички підбору по слуху і імпровізації, та дати їм розуміння про методику розвитку цих навичок;
- пробудити творчу фантазію;

- розвинути індивідуальну здатність до створення музики;
- пізнати принципи розвитку тематичного матеріалу, принципи формотворення, закони розвитку драматургії художнього образу в часі композиції;
- освоїти стилістику і жанрову основу різних композиційних напрямів;
- ознайомити з основними принципами та засадами аранжування;
- виховати хороший музичний смак в розумінні музики, у відборі засобів музичної виразності для створення своєї образної мови музичної композиції.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

✓ **Знати:**

- основні поняття і явища гармонії, їх виразні та формотворчі можливості;
- базові теоретичні основи в області музичної композиції;
- специфіку аранжування у різних стилевих напрямках;
- основні засоби розвитку музичного матеріалу;
- засоби оркестрового письма;
- стилістику і жанрову основу різних композиційних напрямів;

✓ **Вміти:**

- аналізувати художні особливості музичних і композиційних форм творів ;
- практично використовувати теоретичні знання у аранжуванні;
- аналізувати і піддавати критичному розбору процес створення і виконання музичного твору;
- знаходити індивідуальні шляхи втілення музичних образів;
- освоїти визначені стереотипи, характерні для того чи іншого стилю, котрі стануть основою для побудови власних композицій;
- аранжувати музичний твір або його фрагмент;
- інструментувати тему;
- вміти імпровізувати;
- розкривати художній зміст музичного твору у власних творах.

4. Організація навчання курсу					
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / вибірковий	
VI	(музичне мистецтво)	III		Вибірковий	
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
аудиторні			30		
лекції			20		
практичні / семінарські			10		
самостійна робота			60		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / вибірковий	
VI	Музичне мистецтво	III		Вибірковий	
Тематика курсу					
Тема, план	<i>Форма заняття</i>	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
6 семестр Змістовий модуль 1					
Лад та інтонація.	Практичне заняття	1, 2, 6, 16	2		лютий
Метр, ритм, темп. Взаємодія ладу та метра.		2, 3, 5, 9, 10	2		лютий
Форми мотиву. Розвиток мотиву та виникнення фрази.	Семінар	1, 7, 16	2	макс. 100 б.	лютий
Мелодія.	Лекція	1, 2, 3, 5, 9, 10, 16	2		березень
Діатонічні лади.	Лекція	3, 5, 6, 7, 9, 16	2		березень
Одноголосна імпровізація. Імпровізація структури питання	Практичне заняття	5, 6, 9, 10, 11	2	макс. 100 б.	березень

Відповідь.					
Гармонічний аналіз твору.	Лекція	9, 10, 16	2		квітень
Змістовий модуль 2					
Гармонічний аналіз твору.	Практичне заняття	7, 12, 13, 14, 16	2		квітень
.Фактура.	Лекція	7, 12, 13, 14, 16	2	макс. 100 б.	квітень
Загальні питання муз. форми. Про жанри.	Лекція	7, 12, 13, 14, 16	2		травень
Практичне застосування всіх вивчених раніше теоретичних принципів.-	Семінар	7, 12, 13, 14, 16	2		травень
Тематика курсу					
<ol style="list-style-type: none"> 1.Лад та інтонація. 2. Метр,ритм,темп. Взаємодія ладу та метра. 3.Форми мотиву. Розвиток мотиву та виникнення фрази. 4.Мелодія. 5.Діатонічні лади. 6. Про жанри. 7.Гармонічний аналіз твору. 8.Фактура. 9. .Фактура. 10.Загальні питання муз. форми. 11.Творчий труд. 12.Практичне застосування всіх вивчених раніше теоретичних принципів. 					
5. Система оцінювання курсу					
Навчальний семестр	Контрольний захід (семінар, контрольна робота, технічний залік, академконцерт, огляд тощо)	Теми, що виносяться на контрольний захід	Максимальний бал за контрольний захід		
VI	залік	Лад та інтонація	25		

VI	залік	Загальні питання муз. форми.	25
VI	залік	Метр, ритм, темп.	25
VI	залік	Одноголосна імпровізація.	25
VI	залік	Імпровізація структури питання – відповідь.	25
VI		Створення імпровізаційної обробки, запис такої нотами.	25
VI	залік	Про жанри.	25
VI	іспит	Творчий труд.	50

Шкала оцінювання успішності

університетська	національна		шкала ЄКТС
90-100	5	відмінно	A
80-89	4	добре	B
70-79			C
60-69	3	задовільно	D
50-59			E
26-49	2	незадовільно	FX
1-25			F

6. Політика курсу

Студент повинен володіти:

- основами різних гармонічних, ритмічних, мелодичних моделей;
- методологією аналізу музичної фактури ;
- інформаційно-комунікативними технологіями для удосконалення професійної діяльності;
- навичками самостійного створення та підготовки до концертного виконання власних творів;
- навичками пошуку оригінальних творчих рішень;
- художньо-виразовими засобами (штрихами, різнобічною звуковою палітрою та іншими засобами створення композицій);
- професійною термінологією.

7.Рекомендована література

- 1.Балаганов Г. История симфонического оркестра. – Л., 1969.
- 2.Барсова И. Книга об оркестре. – М., 1962.
- 3.Василенко С. Инструментовка для симфонического оркестра. – М., 1959.
- 4.Вахняк Є. Хорове аранжування. – К., Музична Україна., 1977.
- 5.Веприк А. Очерки по вопросам оркестровых стилей. – М., 1971.

6. Видор Ш., Рогаль-Левицкий Д. Техника современного оркестра. – М., 1959.
7. Виноградов В. Богданов Ю. Электро-музыкальные инструменты и блоки электронных звуковых эффектов. – М., 1980.
8. Володин А. Электро-музыкальные инструменты. – М., 1979.
9. Гиро Е. – Инструментовка. – М., 1934.
10. Галеев Б. Свето-музыкальные инструменты. – М., 1987.
11. Горохов П. Хорова аранжировка. - «Музична Україна» 1972.
12. Гуцал В. Инструментовка для оркестру українських народних інструментів. - «Музична Україна» 1988.
13. Готлиб А. Основы ансамблевой техники. – М., 1971.
14. Дарваш Г. Правила оркестровки. – Будапешт., 1964.
15. Дмитриев Г. Ударные инструменты: трактовка и современное состояние. – М., 1973.
16. Денисов З. Современная музыка и проблема эволюции композиторской техники. – М., 1986.
17. Дощечко Н. Гармония в джазовой и эстрадной музыке. – М., 1983.
18. Киянов Б., Воскресенский С. Практическое руководство по инструментовке для эстрадных оркестров и ансамблей. – М., 1966.
19. Крейн Ю. стиль и колорит в оркестре. – М., 1967.
20. Клебанов Д. Искусство инструментовки. – К., 1972.
21. Левин С. Духовые инструменты в истории музыкальной культуры. – Л., 1983.
22. Лицвенко И. Практическое руководство по хоровой аранжировке. – М., 1962.
23. Модр А. Музыкальные инструменты. – М., 1959.
24. Раков М. Задачи по инструментовке. – М., 1975.
25. Римский-Корсаков Н. Основы оркестровки. – М., 1968.
26. Струев Б. Очерки по истории смычковых инструментов. – Л., 1938.

Допоміжна

1. Гинзбург Л. О работе над музыкальным произведением. – М., 1954.
2. Гнесин М. Начальный курс практической композиции. – М., 1952.
3. Круль П.Ф. Східнослов'янська інструментальна культура: історичні витоки і функціонування. - І.-Ф., 2006.
4. Штрумпф К. Происхождение музыки. - Л., 1926.

5. Грубер Р. Всеобщая история музыки. - М., 1960.
6. Ивенс Л. Ритмы джаза.- «Музична Україна» 1986.
7. Чернова И. Учимся импровизировать и подбирать на слух.- «Окарина» 2009.
8. Гнесин М. Начальный курс практической композиции. -М., Музгиз, 1962.
9. Лайнсфорд Э. В защиту композитора.- М.,Музыка, 1988.
10. Месснер Е. Основы композиции. -М., 1968.
11. Муха А. Процесс композиторского творчества.- Киев: Музична Україна., 1979.
12. Петрушин М. Музыкальная психология.- М.: Пассим, 1994.
13. Тараканов М. Замысел композитора и пути его воплощения.-Л.: Наука, 1980.
14. Глинка М. Заметки об инструментровке. – М., 1969.

Викладач _____ /Єднак С.Б./